

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

Кафедра соціальної педагогіки

РОБОЧА ПРОГРАМА

освітнього компонента «Технології соціальної роботи»

для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузь знань: 23 Соціальна робота

спеціальність (спеціальності): 231 Соціальна робота

освітня програма (освітні програми): Соціальна робота. Соціальна педагогіка.
Практична психологія

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 25 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри (підпис)

1. Назва освітнього компонента.

Технології соціальної роботи

2. Тип освітнього компонента.

Обов'язковий

3. Рік (роки) навчання.

3 рік

4. Семестр / семестри.

5 та 6 семестри

5. Кількість кредитів ECTS.

6 кредитів

6. Відомості про викладача (викладачів).

Краснова Наталія Павлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки, e-mail: krasnova.natulya@gmail.com

7. Очікувані результати навчання.

Вивчення курсу сприяє:

Формуванню інтегральної компетентності: здатності вирішувати складні спеціалізовані задачі та соціальні проблеми різних категорій клієнтів, що передбачає застосування визначених технологій соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Курс сприяє формуванню

Загальних компетентностей:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Спеціальних компетентностей:

СК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних, соціально-педагогічних, психологічних процесів, використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій відповідно до визначених завдань, потреб цільової аудиторії, актуального стану середовища.

СК 5. Здатність до виявлення, соціального інспектування й оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.

СК 9. Здатність оцінювати соціальні, соціально-педагогічні і психологічні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

СК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних, соціально-педагогічних, психологічних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення, здійснювати просвітницьку та профілактичну діяльність відповідно до запиту та особливостей цільової аудиторії.

СК 11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

СК 12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту, організовувати та надавати індивідуальну і групову психологічну допомогу.

СК 14. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

СК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та

громад, встановлювати і підтримувати професійні відносини, співпрацювати з профільними фахівцями, професійними організаціями, іншими зацікавленими сторонами щодо виконання професійної діяльності.

СК 18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері, здійснювати соціально-виховну та анімаційну діяльність з різними категоріями клієнтів, дітьми та молоддю з особливими потребами.

СК 20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Вивчення курсу повинно забезпечити досягнення здобувачами таких *програмних результатів навчання*:

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки, практичної психології, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної, соціально-педагогічної, психологічної проблеми.

ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення профілактичних та просвітницьких заходів, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо відповідно до вимог замовника, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПРН 7. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.

ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах, самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) та технології соціальної, соціально-педагогічної, психологічної допомоги.

ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН 13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи, розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних, соціально-педагогічних та психічних явищ в контексті виконання професійних завдань.

ПРН 16. Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу; пропонувати власні способи вирішення соціальних, соціально-педагогічних та психологічних задач і проблем, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПРН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів професійної діяльності, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

ПРН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих

обставин; складати та реалізувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПРН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.

ПРН 22. Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей; використовувати методи соціально-виховної та анімаційної діяльності у роботі з різними категоріями клієнтів, дітьми та молоддю з особливими потребами.

ПРН 24. Визначати зону професійної відповідальності та взаємодіяти з різними фахівцями, органами, установами, організаціями щодо виконання завдань професійної діяльності

Soft skills: здатність вчитися протягом життя, контекстне мислення; вміння налагоджувати міжособистісні контакти та працювати команді; вміння прогнозувати; гнучкість, швидка адаптація до змін, оцінка та прийняття рішень, вміння приймати рішення у нестандартних ситуаціях та ін.

8. Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування освітнього компонента).

«Міждисциплінарний підхід в соціальній роботі», «Історія, теорія і практика соціальної роботи», «Інформаційно-комунікативні технології в професійній діяльності», «Соціальна політика і соціальна робота в Україні», «Філософія».

9. Зміст освітнього компонента.

№	Змістовні модулі та їхня структура	Денна форма навчання					Заочна форма навчання				
		Загальна кількість	лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Самостійна робота	Загальна кількість	лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Самостійна робота
МОДУЛЬ 1											
Змістовий модуль 1											
СОЦІАЛЬНО-ТЕХНОЛОГІЧНА СПЕЦИФІКА ТА МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ											
1.1.	Соціальні технології: поняття, суть, принципи, типології	10	2	2	–	6	10	2	–	–	8
1.2.	Технологічний процес в соціальній роботі, його сутність та специфіка	10	2	2	–	6	10	2	–	–	8
1.3.	Технології індивідуальної та групової соціальної роботи	10	2	2	–	6	10	–	1	–	9
1.4.	Соціологічні технології усоціальної роботи: сутність та зміст	10	2	2	–	6	10	–	1	–	9
1.5.	Психологічні технології всоціальної роботи	10	2	2	–	6	10	–	1	–	9
1.6.	Соціально-педагогічні технології в соціальній роботі	12	2	2	–	8	12	–	1	–	11

Змістовий модуль 2											
ЗАГАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ											
2.1.	Технологія цілепокладання, прогнозування й моделювання в соціальній роботі	12	2	2	–	8	12	2	–	–	10
2.2.	Технологія соціальної діагностики	10	2	2	–	6	10	1	–	–	9
2.3.	Технологія соціальної адаптації та реабілітації в соціальній роботі	10	2	2	–	6	10	1	–	–	9
2.4.	Технології соціальної корекції та терапії в соціальній роботі	12	2	2	–	8	12	–	1	–	11
2.5.	Технологія соціального консультування та соціальної профілактики	10	2	2	–	6	10	–	1	–	9
2.6.	Соціальна опіка, піклування та соціальний супровід, як особливі технології соціальної роботи	10	2	2	–	6	10	–	2	–	8
МОДУЛЬ 2											
Змістовий модуль 3											
ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З РІЗНИМИ КАТЕГОРІЯМИ КЛІЄНТІВ В ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ											
3.1.	Соціальна робота у воєнний час: теорія, практика й страшна реальність	10	4	4	–	6	10	1	–	–	9
3.2.	Технології соціальної роботи з дітьми, сім'ями та молоддю	8	2	2	–	4	8	1	–	–	7
3.3.	Технології соціальної роботи з клієнтами "групи ризику"	8	2	2	–	4	8	1	–	–	7
3.4.	Технології соціальної роботи з військовослужбовцями, що були задіяні у військових діях	10	2	2	–	6	10	1	–	–	9
3.5.	Технології соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами	10	2		–	6	10	–	2	–	8
3.6.	Технології соціальної роботи з дітьми з інвалідністю	8	–	2	–	4	8	–	2	–	6
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН		180	36	36	–	108	180	12	12	–	156

10. Список рекомендованої навчальної літератури.

Основна навчальна література

1. Комарніцька Л. М. Особливості технологій соціальної роботи з молоддю. *Соціологія та соціальна робота в умовах національних та регіональних викликів*: матеріали доповідей та повідомлень Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. І.В. Козубовської, Ф.Ф. Шандора. Ужгород: Говерла, 2019. С. 45–47.
2. Краснова Н. П. Інтерактивні методи підготовки майбутнього соціального працівника до професійної діяльності у контексті компетентнісного підходу при вивченні дисципліни «Технології соціальної роботи». *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2022. № (1) лютий. С. 59–74.
3. Краснова Н. П. Соціально-педагогічні технології патріотичного виховання старшокласників закладу загальної середньої освіти в умовах сьогодення. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2019. №6 (329) жовтень. Ч.1. С. 91-105.
4. Краснова Н. П. Технології формування професійно-етичної компетентності майбутніх соціальних працівників в процесі професійної підготовки. *Сучасний науково-педагогічний дискурс у вирішенні освітніх проблем: кол. монографія / С. Я. Харченко та ін. ; за наук ред. Харченка С. Я. ; ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»*. Старобільськ, Київ : Талком, 2021. С. 197–227.
5. Отрощенко Н. Л. Діагностика сформованості ціннісних орієнтацій учнівської молоді сходу України в умовах пропагандистської війни. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2017. № 1 (306) лютий 2017. Ч. I. С. 47 – 57.
6. Отрощенко Н.Л. Соціально-педагогічна технологія формування життєвих компетентностей здобувачів загальної середньої освіти у контексті Нової української школи. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2019. № 8 (324) березень 2019. Ч. I. С. 52 – 64.
7. Отрощенко Н.Л., Кривонос М.О. Творчість як умова соціально-педагогічної технології формування життєвих компетентностей здобувачів загальної середньої освіти. *Scientific horizons: materials of the XV International scientific and practical Conference. September 30 – October 7, 2019. Sheffield*. P. 80-82.
8. Саранча І. Г. Сучасні проблеми запровадження соціального патронажу як комплексної технології соціальної роботи. *Управління якістю науково-дослідницької діяльності у закладах вищої та фахової передвищої освіти в умовах воєнних реалій : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 10 травня-21 червня 2022 року*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 230–233.
9. Степаненко В. І. Особливості дистанційного консультування в соціальній роботі з різними категоріями клієнтів. *Сучасний науково-педагогічний дискурс у вирішенні освітніх проблем: кол. монографія / С. Я. Харченко та ін. ; за наук ред. Харченка С. Я. ; ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»*. Старобільськ, Київ : Талком, 2021. С. 176–197.
10. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
11. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. О. Полянничко, А. В. Кирилюк. Суми : ФОПЦьома, 2020. 336 с.
12. Chan, Chitat & Holosko, Michael. Technology for Social Work Interventions. *Technology for Social Work Interventions. Social Work Oxford Bibliographies*. 2018.
13. Frederic G. Reamer Ethical Standards for Social Workers' Use of Technology: *Emerging Consensus. Journal of Social Work Values and Ethics*, Volume 15, Number 2. 2018. P. 71–80.
14. Hong Zhu & Synnøve T. Andersen. ICT-mediated social work practice and innovation: professionals' experiences in the Norwegian Labour And Welfare Administration, *Nordic Social Work Research*, 2021. №11:4. P. 346–360.

Додаткові джерела

1. Балухтіна О. М., Лебеденко В. В. Технології соціальної роботи з профілактики суїцидальної поведінки у підлітків. *Інноваційний потенціал соціальної роботи в сучасному світі: на межі науки та практики* : матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021 С. 46–48.
2. Бойко О. Технології соціальної роботи в школі з сім'ями, які виховують дитину з інвалідністю.
Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи, 2020. №1 (3). С. 15–22.
3. Бойко О. Інноваційні технології соціальної роботи з обдарованою особистістю. Соціальна робота та соціальна освіта. Вип. 1(4), 2020. С. 11–18.
4. Бондаренко Г. Технології соціальної роботи з майбутніми військовослужбовцями.
Соціальна робота та соціальна освіта. Випуск 2. 2019. С. 15–18.
5. Вікторова Л. Інноваційні технології соціальної реабілітації осіб з інвалідністю внаслідок бойових дій. *Соціальна робота та соціальна освіта*. Вип. 3, 2019. С. 86–89.
6. Караман О. Л., Курило В. С., Савченко С. В. Досвід діяльності Науково-дослідного центру з проблем соціальної педагогіки і соціальної роботи НАПН України (на базі ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка») в умовах гібридної війни на сході України. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. Педагогічні науки. 2018. №8 (322) листопад 2018. Ч. II. С. 125–134.
7. Клевака Л.П. Профілактика як технологія соціальної роботи з делінквентними підлітками. *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації* : Матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. : зб. наук. праць. Переяслав, 2020. Вип. 62. С. 53-55.
8. Кононович Д. О. Технологія соціальної роботи з формування критичного мислення учнівської молоді як засіб запобігання медіа-маніпуляціям. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. №1 (324), Ч. I, 2019. С. 24–29.
9. Кузьмін В.В., Кузьміна М.О., Стадник А.Г. Технології соціальної роботи в інклюзивному середовищі. *Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі* : Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 2 листопада 2022 р. / редкол.: В.Л. Погребна, В.В. Кузьмін, Н.В. Островська, Т.О. Бородулькіна та ін. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. С. 35–38.
10. Островська Н. О. Теоретичні та технологічні підходи до формування усвідомленого батьківства молоді в діяльності територіальної громади. *Сучасний науково-педагогічний дискурс у вирішенні освітніх проблем: кол. монографія / С. Я. Харченко та ін. ; за наук ред. Харченка С. Я. ; ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»*. Старобільськ, Київ : Талком, 2021. С. 227–258.
11. Рассказова О. І., Григоренко В. Л., Шевченко Н. О. Системно-структурний підхід до обґрунтування соціально-педагогічної технології розвитку соціальності дітей в умовах інклюзивної освіти. *Сучасний науково-педагогічний дискурс у вирішенні освітніх проблем: кол. монографія / С. Я. Харченко та ін. ; за наук ред. Харченка С. Я. ; ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»*. Старобільськ, Київ : Талком, 2021. С. 137–156.
12. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. I. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.
13. Сушик Н. С. Сутність і мета технологій соціального виховання особистості. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія II. Соціальна робота. Соціальна педагогіка*. Випуск 24 (I том): збірник наукових праць. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. С. 109–117.
14. Шатило Ю. П., Громова О. В. Сутнісно-змістовна характеристика фандрайзингу як технології соціальної роботи. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Психологія*. Том 1. № 10. 2019. С. 106–109.

15. Vitsko O. Ризики використання соціальних технологій у сучасній Україні. *Multiversum. Philosophical almanac*. 2018. №10. С. 22–30.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Національна академія педагогічних наук України URL: <https://naps.gov.ua/ua/>
3. Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
5. Міністерство освіти і науки України URL: <https://mon.gov.ua/ua>
6. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>
7. Бібліотека Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://libr.luguniv.edu.ua/>
8. Цифровий репозиторій Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/>

11. Технології викладання та атестації. Діяльність здобувача освіти:

- опанування теоретичного матеріалу;
- виступ з повідомленням на практичному занятті;
- презентація доповіді на практичному занятті;
- участь у дискусії на практичному занятті;
- самостійне конспектування першоджерел та їх аналіз, створення структурно-логічних схем;
- виконання завдань для самостійної роботи.

Поточний контроль:

Поточний контроль здійснюється за допомогою тестування, усного опитування; письмового контролю, модульна контрольна робота.

Форма семестрового контролю:

5 семестр – залік

6 семестр – екзамен.

12. Критерії оцінювання (у %).

Семестрову рейтингову оцінку розраховують, виходячи з критеріїв:

- модульні контрольні роботи – 20%;
- результати роботи на практичних заняттях – 60%;
- самостійна робота – 20%.

13. Мова викладання.

Українська